

Samling af Afgørelser

Sag C-195/20 PPU

XC

(anmodning om præjudiciel afgørelse indgivet af Bundesgerichtshof)

Domstolens dom (Fjerde Afdeling) af 24. september 2020

»Præjudiciel forelæggelse – præjudiciel hasteprocedure – retligt samarbejde i straffesager – europæisk arrestordre – rammeafgørelse 2002/584/RIA – virkninger af overgivelsen – artikel 27 – eventuel retsforfølgning for andre lovovertrædelser – specialitetsreglen«

1. *Retligt samarbejde i straffesager – rammeafgørelse om den europæiske arrestordre og om procedurerne for overgivelse mellem medlemsstaterne – formål – erstatte udleveringssystemet mellem medlemsstaterne med en ordning for overgivelse mellem judicielle myndigheder*
(Rådets rammeafgørelse 2002/584, som ændret ved rammeafgørelse 2009/299, femte betragtning og art. 1, stk. 1 og 2)

(jf. præmis 31 og 32)

2. *Retligt samarbejde i straffesager – rammeafgørelse om den europæiske arrestordre og om procedurerne for overgivelse mellem medlemsstaterne – princippet om gensidig anerkendelse – rækkevidde*
(Rådets rammeafgørelse 2002/584, som ændret ved rammeafgørelse 2009/299, femte og sjette betragtning samt art. 1, stk. 1 og 2)

(jf. præmis 31 og 33)

3. *Retligt samarbejde i straffesager – rammeafgørelse om den europæiske arrestordre og om procedurerne for overgivelse mellem medlemsstaterne – specialitetsreglen – regel uløseligt forbundet med fuldbyrdelsen af en specifik europæisk arrestordre*
(Rådets rammeafgørelse 2002/584, som ændret ved rammeafgørelse 2009/299, art. 1, stk. 1, art. 8, stk. 1, og art. 27, stk. 2)

(jf. præmis 37-40)

4. *Retligt samarbejde i straffesager – rammeafgørelse om den europæiske arrestordre og om procedurerne for overgivelse mellem medlemsstaterne – specialitetsreglen – frihedsberøvende foranstaltning over for en person, der er omfattet af en første europæisk arrestordre på grund af andre forhold end dem, på hvis grundlag overgivelsen af den*

pågældende til gennemførelse af denne arrestordre er sket, og forud for disse forhold – person, som frivilligt har forladt den medlemsstat, som har udstedt den første arrestordre, og dér er blevet overgivet til fuldbyrdelse af en anden europæisk arrestordre, som er udstedt efter denne udrejse – lovlighed – betingelse

(Rådets rammeafgørelse 2002/584, som ændret ved rammeafgørelse 2009/299, art. 27, stk. 2 og 3)

(jf. præmis 42, 45 og 46 samt domskonkl.)

Resumé

En frihedsberøvende foranstaltning over for en person, der er omfattet af en første europæisk arrestordre (EAO) på grund af tidligere og andre forhold end dem, på hvis grundlag overgivelsen af den pågældende til gennemførelse af en anden EAO er sket, er ikke i strid med EU-retten, hvis denne person frivilligt har forladt den medlemsstat, som har udstedt den første EAO

I denne forbindelse skal samtykke gives af den fuldbyrdende myndighed i den medlemsstat, som har overgivet den tiltalte på grundlag af den anden EAO

XC blev retsforfulgt i Tyskland i tre særskilte straffesager. For det første blev han den 6. oktober 2011 af en byret idømt en samlet fængselsstraf på et år og ni måneder. Fuldbyrdelsen af straffen blev gjort betinget.

For det andet blev der i 2016 indledt en straffesag mod XC i Tyskland vedrørende forhold begået i Portugal. Idet XC befandt sig i Portugal, udstedte Staatsanwaltschaft Hannover (anklagemyndigheden i Hannover, Tyskland) en europæisk arrestordre (herefter »EAO«) med henblik på strafforfølgning for dette forhold. Den portugisiske fuldbyrdende myndighed godkendte overgivelsen af XC til de tyske judicielle myndigheder. XC blev idømt en fængselsstraf på et år og tre måneder. Under afsoningen af denne straf blev den betingede straf idømt i 2011 gjort ubetinget.

Den 22. august 2018 indgav Staatsanwaltschaft Flensburg (anklagemyndigheden i Flensburg, Tyskland) til den portugisiske fuldbyrdende myndighed en anmodning om afkald på anvendelse af specialitetsreglen og om samtykke til fuldbyrdelse af den straf, som var idømt i 2011. Ifølge denne regel, som er fastsat i artikel 27, stk. 2, i rammeafgørelse 2002/584¹, kan en person, der er overgivet, ikke retsforfølges, idømmes straf eller på anden måde tilbageholdes for andre inden overgivelsen begåede lovovertrædelser end den, for hvilken den pågældende er overgivet. Samme artikels stk. 3, litra g), fastsætter imidlertid, at specialitetsreglen ikke finder anvendelse, hvis den fuldbyrdende judicielle myndighed, der har overgivet den pågældende, giver sit samtykke.

Da der ikke kom svar fra den portugisiske fuldbyrdende judicielle myndighed, blev XC den 31. august 2018 løsladt. Den 18. september 2018 udrejste han til Nederlandene og begav sig derefter til Italien. Den følgende dag blev der af Staatsanwaltschaft Flensburg (anklagemyndigheden i Flensburg) udstedt en ny EAO mod XC med henblik på fuldbyrdelsen af

¹ – Rådets rammeafgørelse 2002/584/RIA af 13.6.2002 om den europæiske arrestordre og om procedurerne for overgivelse mellem medlemsstaterne (EFT 2002, L 190, s. 1), som ændret ved Rådets rammeafgørelse 2009/299/RIA af 26.2.2009 (EUT 2009, L 81, s. 24) (herefter »rammeafgørelse 2002/584«).

dommen af 6. oktober 2011. XC blev arresteret i Italien på grundlag af denne sidstnævnte EAO. Den italienske fuldbyrdende myndighed gav samtykke til overgivelsen af ham til de tyske myndigheder.

For det tredje blev der den 5. november 2018 af Amtsgericht Braunschweig (byretten i Braunschweig, Tyskland) udstedt en arrestordre med henblik på efterforskningen af en tredje sag mod XC vedrørende forhold begået i Portugal i 2005 (herefter »arrestordren af 5. november 2018«). I december 2018 anmodede Staatsanwaltschaft Braunschweig (anklagemyndigheden i Braunschweig, Tyskland) den italienske fuldbyrdende myndighed om ligeledes at give samtykke til retsforfølgning af XC for disse forhold. Nævnte myndighed gav samtykke til anmodningen.

XC var fra den 23. juli 2019 til den 11. februar 2020 varetægtsfængslet i Tyskland på grundlag af den nationale arrestordre. I denne periode blev XC ved dom af 16. december 2019 dømt for forholdene begået i Portugal i 2005 og idømt en samlet fængselsstraf på syv år, der omfattede dommen af 6. oktober 2011.

XC iværksatte for den forelæggende ret, dvs. Bundesgerichtshof (forbundsdomstol, Tyskland), revisionsanke til prøvelse af dommen af 16. december 2019, idet han bl.a. påberåbte sig specialitetsreglen, som er fastsat i rammeafgørelse 2002/584. XC gjorde i det væsentlige gældende, at idet den portugisiske fuldbyrdende myndighed ikke gav samtykke til retsforfølgning for forholdene begået i Portugal i 2005, havde de tyske myndigheder ikke ret til at retsforfølge ham. Henset til dette argument rejste den forelæggende ret spørgsmål om, hvorvidt arrestordren af 5. november 2018 kunne opretholdes eller skulle annulleres.

Ved dom af 24. september 2020, afsagt inden for rammerne af den præjudicielle hasteprocedure, fastslog Domstolen, at artikel 27, stk. 2 og 3, i rammeafgørelse 2002/584 skal fortolkes således, at den specialitetsregel, som er fastsat i denne artikels stk. 2, ikke er til hinder for en frihedsberøvende foranstaltning over for en person, der er omfattet af en første EAO på grund af andre forhold end dem, på hvis grundlag overgivelsen af den pågældende til fuldbyrdelse af denne arrestordre er sket, og forud for disse forhold, når denne person frivilligt har forladt den medlemsstat, som har udstedt den første EAO, og dér er blevet overgivet til fuldbyrdelse af en anden EAO, som er udstedt efter denne udrejse, med henblik på fuldbyrdelse af en frihedsstraf, for så vidt som den af den anden EAO fuldbyrdende judicielle myndighed i henhold dertil har givet samtykke til, at strafforfølgnings udvides til at omfatte de forhold, der ligger til grund for denne frihedsberøvende foranstaltning.

Domstolen bemærkede i denne henseende, at det fremgår af en ordlydsfortolkning af artikel 27, stk. 2, i rammeafgørelse 2002/584, at specialitetsreglen heri er nært forbundet med den overgivelse, der følger af fuldbyrdelsen af en specifik EAO, for så vidt som ordlyden af denne bestemmelse henviser til »overgivelsen« i ental. En sådan fortolkning understøttes af en kontekstuel fortolkning af nævnte bestemmelse, idet andre bestemmelser i rammeafgørelse 2002/584² ligeledes indikerer, at specialitetsreglen er knyttet til fuldbyrdelsen af en specifik EAO. Under disse omstændigheder at kræve, at samtykke som omhandlet i artikel 27, stk. 3, litra g), i rammeafgørelse 2002/584 gives af både den fuldbyrdende judicielle myndighed af den første EAO og af den fuldbyrdende judicielle myndighed af den anden EAO, ville forhindre

² – Bl.a. artikel 1, stk. 1, som definerer EAO'en i forhold til det specifikke formål, der forfølges med rammeafgørelsen, og artikel 8, stk. 1, hvorefter enhver EAO skal være præcis med hensyn til karakteren og den retlige beskrivelse af de lovovertrædelser, som den omhandler, og beskrive, under hvilke omstændigheder lovovertrædelserne er begået.

effektiviteten af overgivelsesproceduren og således bringe det formål, der forfølges med rammeafgørelse 2002/584, som er at lette og fremskynde overgivelsen mellem medlemsstaternes judicielle myndigheder, i fare.

Idet XC i den foreliggende sag frivilligt havde forladt det tyske område efter i denne medlemsstat at have afsonet den straf, som han var blevet idømt for forhold omfattet af den første EAO, havde han følgelig ikke længere ret til at påberåbe sig specialitetsreglen tilknyttet denne første EAO. Eftersom den eneste overgivelse, som var relevant for bedømmelsen af, om specialitetsreglen var overholdt i den foreliggende sag, var den overgivelse, der er sket på grundlag af den anden EAO, skulle det samtykke, der kræves i artikel 27, stk. 3, litra g), i rammeafgørelse 2002/584, udelukkende gives af den fuldbyrde judicielle myndighed i den medlemsstat, som har overgivet den tiltalte på grundlag af nævnte EAO.